UNSOM | UNITED NATIONS ASSISTANCE MISSION IN SOMALIA

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

HUMAN RIGHTS 75

AF DABARRE

INKADIGOOWKA CAALAMIGA AKYI OO XAQA BINI AADANKA

Qodobko 1aad

Bani aadamka Dhamaantes meeboo sadhaladaa uso xur agye kana siminye dhina xaquuqda Meeboo i Ilaahi siisiya garashe iyo Faham waana lanka lan agaraa Lanka kale ladhaqama si walaalnimo og

Qodobko 2aad

Lankasta meebo lihaa xaquuq Laga Tilmaami Bagey ise oo suluunkala saarna dhina qabiil ,Midibka ,Labood ama Baiaan ,afka,Diinta,Siyaasad, Ama fikirkale ,Dhalasho ama meeshi usu saga faracami,xoolo dhaqata,ama haaladkala ,Meeboo kale reebana in lugusoobuso,kala saaroow kususubsunto Arrima Siyaasadda,Hukun ama Haal Aalami agye oo kusugunye .Dhulka Ama wadanka Lanka Meesha usu indhaladi, Ha agaada Dalka akay koo Madabanaan ama koo dawlad kala samaamusho,Lan inheshana Hukun hoosad,ama iinheeshana Madabanaani Buugto

Qodobko 3aad

Lankasta meeboo xaq inlihaa Nolol,xuriyad ama mada banaani iyo Amna.

Qodobko 4aad

Majaro lan siloonheshadkado adoonnimo,Adoonsodow,iyo inlaga ganacsada adoonta Reebanta Sikasto ku kooyto

Qodobko 5aad

Majaro Lan silugusooboskado dhib,Dil Ama ciqaab in agoona bini aadanimo

Qodobko 6aad

Lankasta Meeboo Xaq inlihaa in luun garada,Meelkasta usu rugoogo Lannimadas

Qodobko 7aad

Dadka kulisoow si iskutoo yo in agyan sharca,meebo xaq In lihaana isoow oo lankalasaarna,ini sharca ilaalisa.-Dadka kullisow Meebo xaq in lihaana in si iskumid ak lanka badbaadiso wal alle wali kalasar saar akye oo saga horkooyo Digniintunow ama sadhirikaaye kala sasaarka.

Qodobko 8aad

Lankasta meebo xaq inlihaa ini usuhelo maxkamad kashaqale Dalkas cawin run ag Markii laga xadgudubo xaqas aas aaska un agya oo dastuurka ama sharca siisi

Qodobko 9aad

Lan na masaluunhirkado,mana salanheeshkada ,Masala musaafuriskada si sharci daro ag

Qodobko 10aad

Lankasta mee xaq in lihaa ini helo si jin ag buugto Maxkamad caadil akto horte markii suluwada xaqas iyo waajibaadkas iyo markii dhiida in lanheeshada dacwo ciqaab ag.

Qodobko 11aad

1:Lankasta oo salaga gudbiso dacwo ciqaab agta Meebo xaq inlliha in lan ictiqaada ini usu agya danbi laawa ilaa laga edaasha ini usu agye Dambiila sia usoqabo sharciga,waana irta maxkamad dadka unfurunto oo eedeysanayaalka luun ogolaada damiididowka Sulunka maaranna ag Hiiliskasow ama difaacakasow

2:Ianna masalasaarkaro ciqaab kadhalatii fal ama fal la,aan Hadii falka akay iyo fal la,antaas hega sharca dalka ama hikey caalamiga agyaba uun aguuno danbi xili akay lagali, sidas ookale dambiila masala saarkada danba ciqaab ka adag tii indagsanuudi falka damba akay marki lagali

Qodobko 12aad

Lanna si sharcidaro akta masalaga gardarashadkada arimaakas in gooni akyan, Ehelkas, Guraakas,iyo warqadaakas,s idaas silamid ak masala Boogeshkada sharaftas, ama sumcadas Lankasta meeboo xaq anlihaa Ini sharca hooskagala dana kakaayawkas iyo dhaawacawkas

Qodobko 13aad

1:Lankasta Meeboo Xaq inlitha Ini Si xumima akta inkadharasocado wana daga dalkasta gudaakas

2:Lankasta Meeboo xaq inlihaa ini kasafara Dalkasta oo kajara kiikas,Hadana saganaqada.

Qodobko 14aad

1:Lankasta Meeboo xaq inliha ini dadka kale karaasada waana kahela magangalyo siyaasadeed Uso saga baxsada Cadaadis .

2:Xaqa kor kuqoranya masalagadoodkada hadii cadaadiska akya mid dhab ahan kadhaladi Danbi siyaasad in laxariirna Ama fal saga horjeeda Inlajeedooyinka iyo Mabaadi,da Qaramada midoobey .

Qodobko 15aad

1:Lankasta meebo xaq inlihaa Dhalasha.

2:Lanna si sharcidaro akta masalankaqadkada dhalashadas,mana saladhidkara xaqa ak ini dhalashadas sabadaladkara.

Qodobko 16aad

1:Rag iyo Balan Oo Qaangaarka akyan isoow oo suluunkalasaarna dhina dhalashada iyo Qowmiyada.

Meebo xaq in lihaana ini Guursadan oo Reer suubsadan in siminyan xaqa kasaabsan Reerka Mudada sheekadasow Guurka socoti iyo markii xiriirkasow sadhamaada

2:Guurka meeeboo sadhikada kaliya markii lahela isfadow buugto oo xor akta oo lamadasow sifadan intii isguursadan.

3:Reerka wa udub saldhigna in akya Dadka,Meeboo xaq inlihana ini dawladda iyo dadakala Badbaadisan.

Qodobko 17aad

1:Lankasta Meeboo xaq in lihaa ini usu kali agaantas xoolo in weeldhada ama dadkala xoolo kala shirkoobo.

2:Lanka xoolakas si sharcidaro akta masalanka qaadkaro.

Qodobko 18aad

Lankasta meeboo xaq in lihaa ini usu inkadhaqama si xur akta diintas.

Qodobko 19aad

Lankasta meebo xaq in liha ini helo xumimo hega Aragtidas iyo hadalkas.meeboo kala xaq in liha ini lan farakaaysana aragtidas iyo ini usu raadsado ama hela dhiiba warar iyo fikrad Uso oo sa istimaala qalabkasta oo warfidis ak isoow oo siloonfiirisna wal soohdin ak.

Qodobko 20aad

1:Lankasta meeboo xaq in lihaa ini hela xomimo inis seedow iyo Urur le ujeedo Nabadgaliyo'

2:Lan na masalaga qasabkada ini kamid nagada Urur.

Qodobko 21aad

1:Lankasta meeboo xaq in liha ini kaqeyb gala Mamulka dalkas si toos akta uso oo si xumima akta soon doorada lan usu wakil ka akya.

2:Dadka kullisow kasiminyan ini ka qeyb galan Mamulka sara e dalka kajara,

3:Fadowka dad weyna waa saldhiga awooda dowladda ,Fadowka akay meebo salaga muujisa Doorashoyin run agya oo xiliya joogta akya sidhihan, Laga wada qeyb gala meebo sindhihaana si dhuumasha akta ama habkala oo wal salagadoorado oo xor akta.

Qodobko 22aad

Lankasta madaama xubin ka akya bulshada,uu xaq in lihi ini helo daryeel caafimad,Daryeelka akay oo Lan walba sunfududasha xuquq dhaqaala,Mujtamac mid aqooned oo lagama maarmanka akta sharaftas,Xornimadas,koritaankas,Lan nimadas. Atay oo sugu kooyto dadalka gudaha iyo iskashiga calami, ise oo salaga fiirisa Nidaamka iyo ilaha dhaqala ee dowladkasta

Qodobko 23aad

1:Lankasta meebo xaq in lihi ini usu helo shaqo. Ini usu in mada bananada dorashada shaqada oo saqabada, In shuruda shaqada agadan kuwa cadalad kafadhiya ama akta, Usuna sadanaasha inkadhiina shaqa la,an .

2:Lankasta ise dadka loonkala saarna meeboo xaq in liha ini helo Mushar lamid akya midka kala iskushaqada akyan kii saqadaa ookala.

3:Lanka sashaqaasho meebo xaq in lihaa ini helo mushar wal sattara .kana filinya si uunkunalsada usu iyo reerkas luuna kaabo hadi lanbaahada daryeelo kala.

4:Lankasta meeboo xaq in liha ini dbuuro Urur ama kamidnaqada urur hore injari oo si ilaalisa danaakas

Qodobko 24aad

Lankasta meeboo xaq inliha nasasho oo kajarto waqti koobinya oo Macqul akya oo salaga goosho sacada shaqada iyo xiliyada fasaxa usu musharka in socodo

Qodobko 25aad

1:Lankasta Meebo xaq in liha ini usu deera heer nolo loo waltar inlida Caafimadkas iyo Ladnanta naftas iyo familkas ,inka horooshto Guntada,dharka,daryeelka caafimadkas iyo wal wallbo oo adeeg bulsho oo lagama marmanka akya ,Meebo kale xaq in liha daryeel marki kadhiida shaqa la,an ,Jiro,Boosnimo,dhimasha, Da,a ama gabow ama dhibatoyinkala usu suunlashaqashadkana inka mid aguuna tabartas .

2:Hooyada Umusho ii dhalanke meeboo xaq inlihaana xanaano ii gacan siisma gaar akta .Dhalaama oo dhan haka dhaden meher ama meher la,an Meeboo xaq in lihaana xanaano isku mid ak

Qodobko 26aad

1:Lankasta Meeboo xaq in liha ini helo walbarasho ,walbarashadana waa beesa la,an inka yaran heerka Dugsiyadda hoose iyo heerka aas aasiga ak,walbarashada Dugsiga hoose waa qasab.walbarashada farsama iyo mida xirfada aktaba waa ini noqadan mid salahelkada,Tadiin sare waa ini unfurunaata dadka kullusow ise oo salanka qadarasa qofwalbo Mudnantas .

2:walbarashada waa ini agaata mid lanlajeeda ini kor lankaqada Shaqsiyada qofka adkaashowga dhowritanka xaquuqda bani,adamka iyo xoriyadka aas aasiga akyan ,walbarashada waa in agaata mid wal sagaitarta is af garadowka iskudulqadashada saaxibtinimada kadhahooshta qowmiyadka ama dadka kala jinsiga iyo kala Diinta akyan waana ini akaashta Howlaha Qaramada midoobey oo Lahiriira arrimaha Sugida Nabadgalyada.

3:waalidkoo iskale xaqa koowad ini Dooradan nooca walbarasho salasiisa Dhalaamakasow.

Qodobko 27aad

1:Lankasta meebo xaq in liha ini si madaxbanan inkaqeyb qaadada hidaha nololeed ee bulshada, ini kafaidooshada Farshaxanka ini ka qeyb gala Hormasowka cilma iyo Kafaideysakas ,

2:Lankasta meebo xaq in liha in ladaafaca Danaakas Maadiga akyan iyo mida macnawiga akta ee sagadhalata wala usu curisi Dhina Cilma ,Suuganta,iyo Farshaxanka.

Qodobko 28aad

Lankasta meeboo xaq inliha Nidaam Bulsho iyo Hab Caalami ak oo xuquuqda iyo xuriyada laga tilmami Baqay si buugto salanka dhaqan kaaykada Baaqa Caalamiga ee Xuquuqda bini aadamka .

Qodobko 29aad

1:Lankasta Meebo bulshadas kasaaranta waajibad,Bulashada waa Meesha kali ak oo sugu suurtowdo in Lanka shaqsiyadas si madabanan oo buugto oo sunku korto.

2:Marka Oo Lanka Sugududa xaquuqdas iyo xuriyadas Meebo sahirkada inta sharca kareebi oo kali ak, Ise ulajeedada akta kaliya Aqoonsadowka iyo dhoorowka xaquuqda iyo xuriyaadka dadkakale ini laitaalisa iyo sidas ookala ,Anshaxa Nabadgalyada Guud ee wanaaga guud ee Mujtamaca Dimoqoraadiga ak.

3:Xuquuqda iyo xuriyada kor lagashagi Masalan isticmaalkada Si Saga horjeeda Ulajeedooyinka iyo Mabadi,da Qaramada Midoobey.

Qodobko 30aad

Baaqay Magajaran wal s alanfasirkada in micnaakas akya , In Dowlad ,Koox,ama Lan xaq liha ini kashaha Fal ama Falal Lanlajeeda Ini laga burisa xuquuqda ama Xuriyada laga qori Baaqey.

